

DAGBOEK VAN EEN MEERKOETENNEST

Deel 1: De Titanic

Dit verhaal is waar gebeurd. Het gaat over twee meerkoeten die, lang, lang geleden (voorjaar 2002, dus best lang geleden op een gemiddeld meerkoetenleven) verliefd op elkaar werden en een nest begonnen in een prieel van rommel en kerstbomen. Echter, wat een jong, gelukkig meerkoeten-gezin had moeten worden eindigde in een catastrofe... Een student op kamers sloeg het gade en schreef het in een dagboek. Een anekdote over de symbiose tussen studenten en meerkoeten.

Oktober 2001

Wonen aan het water. Wie wil dat nu niet? Groot is dan ook mijn vreugd wanneer ik in oktober 2001 eindelijk als winnaar uit een hospiteerslagveld tevoorschijn kom en mijn felbegeerde clichékamer -aan de gracht & in de binnenstad- kan betrekken. Want wonen aan het water, of het nu een bruingele badkuip annex muggenfokkerij of de Nieuwkoopse plassen betreft, is altijd beter dan wonen in een flat met uitzicht op een flat. Bovendien, water zorgt altijd voor verrassingen...

En jawel, nog geen twee maanden later dient de eerste spectaculaire verrassing zich aan.

Een grote burgemeester (geen ambtenaar, maar een grote meeuw) scheert over de gracht, terwijl ik kokmeeuwttjes aan het voeren ben! Niet veel later hippen de grote gele kwikstaarten over het ijs en ook een ljsvogeltje snort voorbij op zoek naar een visje. Tot zover geen klachten over m'n uitzicht op de gracht!

Niet wetend dat het echte feest nog moet beginnen...

Foto: Bram Koese

Bram Koese
Groenhovenstraat 12
2311 BT Leiden
071 5125576
koesii@yahoo.com

Februari 2002

Niet alleen op vogelgebied gebeuren er verrassende dingen aan de gracht. Onze burens, een verzameling corpballen van het mannelijk geslacht, hebben pas geleden een bootje gekocht. Daarmee kunnen ze in de zomer bier drinken en corpsvrouwen versieren, maar in de winter ligt de Titanic er maar verwaarloosd bij. Al snel slaan de roestplekken door de romp en tijdens een fikse februaristorm vliegt de complete overkapping in de gracht. De burens doen wat knullige herstelpogingen, maar de kap blijft koppig de gracht in waaien.

Tenslotte geven ze het op en parkeren de restanten van de Titanic onder de brug. De kap blijft in de gracht liggen. Er gebeuren meer vreemde dingen tijdens die nachtelijke februaristormen.

Voorwerpen die de ene dag nog op de kant staan, liggen de volgende dag opeens in het water: een kerstboom, de fiets van mijn huisgenoot, nog een kerstboom... Het wordt echt knus. Eind februari dobbert er een vrolijke hoeveelheid troep van overwegend kerstbomen met fietsen en stukjes boot voor mijn deur.

15 maart 2002

Vandaag is een kleine wens in vervulling gegaan. Er wordt een nest gebouwd voor mijn raam!

Altijd al heb ik zo'n broed-proces eens van dichtbij willen volgen. Nimmer echter wilde een koolmees mijn nestkast betrekken, maar nu eindelijk dan... twee meerkoeten! Ze hebben de knusse hoek met rotzooi ontdekt. Al twee weken zeulen de diertjes af en aan met takjes, rietjes en rotzooi, die ze zorgvuldig op één van de hoekpunten van de afgewaarde Titanic-overkapping draperen. De enige echte love-boat! Niet alleen van de boot wordt dankbaar gebruik gemaakt, ook de fietsen en bomen doen dienst als handige opstapjes om op te kunnen rusten, poetsen en paren.

Op 15 maart ben ik er van overtuigd dat het menes wordt en ik besluit alles in soort van dagboek bij te houden. Ik noteer: 15 maart. Nest bijna af.

18 maart 2002

Eén van 'mijn' meerkoeten heeft een paar witte veertjes op de kop, alsof er een sneeuwbal tegen aan is gegooid en uit de handvleugel steken een paar witte slagpennen. Ik bof. Normaal gesproken lukt het me niet om twee meerkoeten uit elkaar te houden. Nu echter, kan ik de verrichtingen van beide afzonderlijk goed

Meerkoet met klompje
driehoeksmosselen
'vlucht' voor rivaal

in de gaten houden. Ik geef de meerkoet met de witte vlek de originele naam 'Witvlek'. De ander noem ik, eveneens bij gebrek aan creativiteit, Jut. Alleen, wie is de man en wie is nu de vrouw? Witvlek zeult vandaag ijverig met takken en prutst uitgebreid aan het nest. Aangezien dit in de vogelwereld normaal gesproken een vrouwentaak is ga ik er vanuit dat Witvlek een vrouw is.

18 maart 2002. Eind van de dag.

Om de hoek ligt een dode meerkoet op straat. Platgereden. Het zal toch niet...? Jut...Witvlek...nee, gelukkig. Het blijkt maar weer, de risico's van het broeden in de stad...

20 maart 2002

Vertelde ik dat Witvlek een vrouw was? Welnu, Witvlek is een man. Tot die conclusie ben ik gekomen nadat ik de afgelopen twee dagen flink wat paringen en pogingen daartoe van dichtbij heb gezien. Steeds is Witvlek degene die initiatief neemt. Luidt en hees piepend, een zeer opmerkelijk geluid dat schijnbaar alleen bij opwinding wordt voortgebracht, komt hij van verre aangezwoomen. Jut weet dan al waar het heen gaat. Gewillig zoekt ze een plek op met vaste grond onder de poten en wacht gebogen de bestijging af. Zoals bij alle vogels gaat dat gepaard met veel kunst en vooral vliegwerk. Het valt voor Witvlek warempel niet mee om zich bovenop Jut in evenwicht te houden maar toch schiet hij altijd in de roos, waarna hij zich plompverloren voorover in de sloot laat vallen. Soms ook heeft Jut geen zin, wat resulterend in een gefrustreerde Witvlek en een kleine schermutseling, welke snel weer wordt bijgelegd.

23 maart 2002. 12.45 uur

Er drijft een dode witte gans door de gracht. Jut en Witvlek zijn even een

ommetje maken, maar ik ben benieuwd hoe ze reageren als ze terug komen. Het is algemeen bekend dat Meerkoeten niet zo tolerant zijn tegenover levende indringers van hun territorium. Het is erg gemakkelijk om te zien hoe zelfs een knobbelzwaan met een grote boog om een meerkoetennest heen zwemt. Iedereen in het water lijkt de meerkoet te vrezem. Ha, daar komt Witvlek al aangezwoomen, rechtstreeks naar de gans. Witvlek kijkt... ("ha, die is dood?") ... en zwemt weer verder....

24 maart 2002

Wat ik me al een tijd afvraag is: 'waar leven Jut en Witvlek van in mijn nogal dood uitziende gracht?. Wat eet een meerkoet?'

Jut heb ik eens, tijdens snoeiwerkzaamheden, jonge wilgenblaadjes zien eten. Maar verder? Deze 24ste maart ben ik op bezoek bij NJN afdeling het Gooi in verband met een vogelexcursie. Ik besluit om vandaag het eetgedrag van de meerkoet aan een nadere studie te onderwerpen. Op de Spiegelplas bij Nederhorst den Berg komen we een groot aantal meerkoeten tegen die om de één of andere reden niet aan het broeden zijn (jonkies uit 2001?). We stellen ons op langs de oever en wachten af. Yep! De eerste meerkoet heeft iets van de bodem opgevist...een soort van klomp steen...de meerkoet schudt...en de steen zinkt weer naar de bodem. Nadat we een tijdje gekeken hebben, komen we tot de conclusie dat de meerkoeten massaal driehoeksmossels eten. Steeds vissen ze een klomp mosselen op, schudden er één mosseltje af en laten de klomp mosselen weer naar de bodem zinken om het vervolgens weer op te vissen. Later op de dag zien we meerkoeten massaal gras en prut eten. Wat ik eigenlijk al vermoedde weet ik vandaag zeker: meerkoeten eten gewoon alles.

27 maart 2002. 9.40 uur

Hoera! Het eerste eil ...en Witvlek zit deze ochtend op het nest. Zou het dan toch een vrouw zijn?

27 maart 2002. Later op de dag.

Ik hou m'n hart vast. Wat een schitterende voorjaarsdag is het vandaag! De één na de andere blitse motorsloep komt voorbij gescheurd en deze mensen blijken niet veel oog te hebben voor een hoogzwangere meerkoet die op het punt staat om van een tweede ei te bevallen. Het nest klotst heen en weer, maar houdt het goed.

28 maart 2002. 11.10 uur

Hoera! Het tweede eil! Zelfs nu er twee eieren liggen blijven Jut en Witvlek onvermoeibaar met nestmateriaal zeulen. Een meerkoetennest is in feite nooit af, ook al beweerde ik zoiets laatst. Overigens lijkt het er bij Meerkoeten redelijk geëmancipeerd aan toe te gaan. Behalve dat beide geslachten met nestmateriaal slepen, zijn zowel Witvlek als Jut regelmatig op het nest te zien.

29 maart 2002. 10.00 uur

Hoera! Het derde eil! Hoe lang zou dit door gaan?

1 april 2002

Ik kom terug van een fantastisch paaskamp in Almere. Hoeveel

plezierbootjes zouden er tijdens deze grandioze paasdagen door de gracht zijn gevaren? Ik huiver alleen al bij het idee. Gelukkig! Het nest, Jut en Witvlek dobberen nog heelhuids in de gracht. Ik kom er alleen niet achter hoeveel eieren er nu in het nest liggen. Jut en Witvlek houden het nu permanent bezet.

3 april 2002. 8.45 uur

Twee futen hebben ruzie gekregen, ongeveer op de plek waar Jut op het nest zit. Terwijl ze een luidt, ratelend geluid maken, voeren ze wilde duikmanoeuvres uit. Rakelings schieten ze langs, en onder het meerkoetennest door. Jut wordt onrustig en probeert 'boos' te doen, maar boze futen zijn ongrijpbaar voor de woede van een Meerkoet. Dankzij hun fenomenale duikcapaciteiten zijn ze iedere meerkoet te vlug af. Voor het eerst bespeur ik, voor zover je aan mensen gerelateerde emoties op dieren kunt projecteren, iets van 'angst' bij de meerkoeten. Angst die overigens niet te vergelijken met de paniek later op deze lange dag...

3 april 2002. 11.30 uur

Ik kom terug van boodschappen doen. Op de brug staat een grote graafmachine en een tractor met laadbak. Oh, God! Het is me in één oogopslag duidelijk: de gracht wordt schoongemaakt! Verdomme, waarom was ik uitgerekend nu naar de

winkel! Ik kwak m'n fiets tegen de brugleuning en ren naar de graafmachine om de bestuurder te smeken het meerkoetennest te sparen... maar het valt mee. Deze gemeentelid hebben het hart op de juiste plaats. Alle fietsen en kerstbomen zijn uit de gracht gevist. Alleen het meerkoetennest, op de brokstukken van de Titanic, is gespaard gebleven. Jut en Witvlek blazen nog altijd naar de graafmachine. Aandoenlijk. De rest van de dag zijn Jut en Witvlek bezig om de randen van het nest te restaureren, maar het grootste gevaar lijkt geweken.

3 april 2002. 22.30 uur

Het is al donker als ik thuis kom van een avondje eten. Ik loop over de brug, voor mijn vertrouwde, laatste inspectie van het meerkoetennest en....het is weg. Het is weg!
Waar is Jut!? waar is Witvlek!? Of toch...ja, daar drijft wat. Het nest is er nog steeds, maar het hele fundament (de 'Titanic') is er onderuit gehaald en de eieren liggen onder water. Daar komt Witvlek, arme Witvlek, aangezwommen met een stuk tak: redden wat er te redden valt.

wordt vervolgd...

In Amoeba 4: Dagboek van een meerkoetennest. Deel 2: De reddingspoging